

Pradinių klasių mokinių fizinio raštingumo vertinimo savitumai

Audronė Vizbarienė , Arūnas Emeljanovas , Brigita Miežienė

Lietuvos sporto universitetas, Kaunas, Lietuva

ANOTACIJA

Straipsnyje apžvelgiama vaikų fizinio raštingumo vertinimo praktika: fizinio raštingumo kaip vertinimo objekto samprata, požiūrių į fizinio raštingumo vertinimą problematika, pradinių klasių vaikų fizinio raštingumo vertinimo savitumai, taikant fizinio raštingumo vertinimo priemones: „Pasas gyvenimui“ (angl. *Passport for Life, PFL*), „Jaunimo fizinio raštingumo vertinimas“ (angl. *Physical Literacy Assessment for Youth, PLAY*) ir „Kanados fizinio raštingumo vertinimo antroji versija“ (angl. *Canadian Assessment of Physical Literacy, CAPL-2*).

Raktažodžiai: fizinis raštingumas, vertinimas, pradinių klasių mokiniai.

ĮVADAS

Aktualumas ir naujumas. Fizinis raštingumas, metaforiškai apibūdinamas kaip visą gyvenimą trunkanti fizinio ugdymosi kelionė (Chen, 2020), įgauna pagreitį pasauliniame vaikų sveikatos stiprinimo ir fiziškai aktyvaus gyvenimo nuostatų formavimo kontekste. Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos parengtose „Kokybiško fizinio ugdymo gairėse politikos formuotojams“ (UNESCO, 2015) ir Pasaulio sveikatos organizacijos „Bendrajame fizinio aktyvumo veiksmų plane 2018–2030“ (World Health Organization, 2018) fizinis raštingumas minimas kaip viena iš kokybiško fizinio ugdymo kryptių. Mokslinėje literatūroje aprašomi dėsningumai ir nusistovėjusios prielaidos patvirtina, kad fizinis raštingumas susijęs didesniu fiziniu aktyvumu visą gyvenimą, o tai neišvengiamai lemia geresnę sveikatą (Quennerstedt, McCuaig & Mardh, 2021).

Pastarąjį dešimtmetį mokslininkai, praktikai ir politikos formuotojai vis labiau domisi vaikų ir jaunimo fizinio raštingumo vertinimu fizinio ugdymo srityje (Shearer et al., 2021). Laikantis požiūrio, kad fizinis raštingumas yra daugialypis konstruktas, turintis elgsenos, psichologinių ir fizinių komponentų (Melby et al., 2022), buvo sukurta nemažai vertinimo instrumentų, kuriais siekiama išmatuoti ir kiekybiškai įvertinti fizinį raštingumą (Robinson & Randall, 2017). Dauguma šių tyrimų atlikti su vaikų ir jaunimo grupėmis mokyklose (Tremblay et al., 2018, Elsborg et al., 2021, Li et al., 2022). Tai patvirtina šio amžiaus laikotarpio svarbą, ugdant fizinio raštingumo pagrindus, turėsiančius įtakos visą gyvenimą trunkančiam fiziniam aktyvumui, sveikatai ir gerovei (Belanger et al., 2018).

Lietuva, kaip ir dauguma Europos šalių, dar tik pradeda žengti pirmuosius žingsnius fizinio raštingumo pažinimo link (Carl et al., 2023). Nėra atlikta tyrimų, įvertinančių vaikų fizinį raštingumą arba nustatančių atskirų fizinio raštingumo vertinimo instrumentų patikimumą ir validumą Lietuvos pradinių klasių mokinių populiacijoje, todėl egzistuojančios vaikų fizinio raštingumo vertinimo praktikos, pateiktos naujausiose mokslinėse publikacijose, apžvalga galėtų padėti, planuojant tolesnius šios srities tyrimus mūsų šalyje.

Tyrimo tikslas – teoriškai apžvelgti pradinių klasių mokinių fizinio raštingumo ir atskirų jo elementų vertinimo savitumus.

METODIKA

Tyrimo metu buvo atliekama mokslinių publikacijų ir fizinio raštingumo vertinimo priemonių analizė. Informacijos paieška vykdyta mokslo publikacijų duomenų bazėse „EBSCO“, „SAGE“, „Springer Journals“, „Taylor & Francis Journals“. Fizinio raštingumo vertinimo priemonės buvo analizuojamos oficialiose jų rengėjų interneto svetainėse.

TYRIMO REZULTATAI IR JŲ APTARIMAS

Fizinio raštingumo (FR) konceptas įvardijamas kaip daugialypis (Melby et al., 2022), sudėtingas ir nuolat kintantis (Jurbala, 2015). Naujausia FR Europoje apžvalga atskleidė, kad vienas didžiausių iššūkių, su kuriuo susiduria įvairių šalių tyrėjai, yra apibrėžčių skaičius, parodantis skirtingų požiūrių įvairovę (Carl et al., 2023). Bailey (2021), atlikęs sisteminę FR koncepto analizę, kaip pagrindinius raktinius žodžius, apjungiančius daugumą šiuo metu vartojamų FR apibrėžimų, išskiria „judėjimo gebėjimus“ ir „galimybę būti fiziškai aktyviam visą gyvenimą“. Whitehead (2001, p. 130) pažymi, kad FR turi būti suprantamas ne tik kaip fizinis judėjimas, bet ir kaip „gebėjimas „skaityti“ aplinką ir tinkamai į ją reaguoti.“ Šiuo metu plačiausiai cituojamas Tarptautinės fizinio raštingumo asociacijos (angl. *International Physical Literacy Association, IPLA*) pateiktas apibrėžimas: „fizinis raštingumas gali būti apibūdinamas kaip motyvacija, pasitikėjimas savimi, fizinė kompetencija, žinios ir supratimas, padedantys vertinti ir prisiimti atsakomybę už įsitraukimą į fizines veiklas visą gyvenimą“ (IPLA, 2017). Ši apibrėžtis apima keturis esminius ir tarpusavyje susijusius fizinio raštingumo elementus: emocinį – motyvacija ir pasitikėjimas; elgesio – įsitraukimas į fizines veiklas; kognityvinį – žinios ir supratimas; fizinį – fizinė kompetencija (Robinson & Randall, 2017).

Skirtingi požiūriai į fizinio raštingumo sąvoką sukėlė mokslininkų diskusijas dėl to, ar FR gali ir turi būti vertinamas (Shearer et al., 2021). FR tyrėjai pasiskirstė į dvi priešingas stovyklas, atspindinčias taip vadinamą idealistinį ir pragmatinį požiūrį (Robinson & Randall, 2017). Idealistinio požiūrio šalininkai teigia, kad FR yra įtvirtintas filosofiniais pagrindais ir vertingas pats savaime kaip holistinis, turintis neatsiejamas komponentus (Durden-Myers, Whitehead & Pot, 2018). Jie abejoja, kad, vadovaujantis standartizuotais kriterijais, nustatyta, individuali mokinio pažanga gali atspindėti holistinę FR sampratą (Whitehead et al., 2018, cit. Quennerstedt, McCuaig, & Mardh, 2021). Chen (2021, p. 150) teigimu, matematiškai integruojant atskirų komponentų balus, negalima geriausiai įvertinti FR visumos. Vertinimas gali būti atliekamas tik taikant subjektyvius, kokybinius, interpretacinius metodus ir turėtų būti orientuotas į mokymosi tikslus, siekiant stebėti pažangą, susijusią su individualiu mokinio fizinio raštingumo keliu (Cairney, Kiez, Roetert & Kriellaars, 2019).

Oponuojančią pusę atstovaujantys pragmatinio požiūrio atstovai laikosi nuomonės, kad būtina įrodytais pagrįsta praktika ir atskaitomybė (Edwards et al., 2018), o FR laikomas praktinės veiklos rezultatu, kurį galima ir reikia matuoti bei vertinti, pasitelkiant pagrindinių judėjimo įgūdžių, fizinio pajėgumo, motyvacijos ir pan. vertinimo priemones (Quennerstedt, McCuaig, & Mardh, 2021). Objektīvūs duomenys leidžia nustatyti vaikų FR lygį (Tremblay et al., 2018) ir padeda mokytojams vertinti mokinių pažangą bei taikyti individualias intervencijas (Edwards et al., 2018).

FR sampratų ir požiūrių į FR vertinimą skirtingumas lėmė FR vertinimo priemonių įvairovę. Shearer et al. (2021), atlikę sisteminę 7–12 metų vaikų FR emocinės, kognityvinės ir fizinės sričių vertinimo priemonių analizę, rado 52 priemones, skirtas šioms sritims įvertinti. Daugiausia šių priemonių sukurta Jungtinėse Amerikos Valstijose (n = 28), Australijoje (n = 5), Europoje (n = 12). Tik trys priemonės savo pavadinime arba naudojimo vadove aiškiai įvardija FR kaip vertinimo objektą. Tai Kanadoje sukurtos priemonės „Pasas gyvenimui“ (angl. *Passport for Life, PFL*), „Jaunimo fizinio raštingumo vertinimas“ (angl. *Physical Literacy Assessment for Youth, PLAY*) ir „Kanados fizinio raštingumo vertinimo antroji versija“ (angl. *Canadian Assessment of Physical Literacy, CAPL-2*) (Shearer et al., 2021). Šių priemonių taikymas, vertinant pradinių klasių vaikų FR, mokslinėje literatūroje išanalizuotas plačiausiai (Green, Roberts, Sheehan & Keegan, 2018).

Nors visos trys minėtos vertinimo priemonės galėtų būti taikomos, vertinant pradinių klasių mokinių FR, jos neturi bendros amžiaus grupės charakteristikos: PLAY skirtas 7–12 metų vaikams, CAPL-2 nurodyta tikslinė amžiaus grupė – 8–12, o PFL – 6–18 metų (Jean de Dieu & Zhou, 2021).

Išanalizavę FR vertinimo priemones pagal jų įgyvendinimo galimybes, Shearer et al. (2021) nustatė, kad mažiausiai laiko sąnaudų reikalauja CAPL-2 priemonės taikymas. Visoms trimis priemonėms reikalinga pakankamai didelė erdvė pvz., mokyklos sporto salė ir standartinė įranga. PFL vertinimo priemonę gali naudoti pradinių klasių mokytojai, o PLAY vertinimo priemonių taikymui reikalinga speciali kvalifikacija (0,5–1,5 dienos trukmės mokymai, kaip naudotis vertinimo priemone) (1 lentelė).

1 lentelė. FR vertinimo priemonių įgyvendinimo galimybės (Šaltinis: Shearer et al., 2021)

Priemonė	Laikas	Erdvė	Įranga	Vertintojo kvalifikacija
CAPL-2	< 30 min.	10–20 m	Standartinė įranga, esanti mokykloje	Gali vertinti kvalifikuotas fizinio ugdymo mokytojas
PFL	30–60 min.	10–20 m	Standartinė įranga, esanti mokykloje	Gali vertinti pradinių klasių mokytojas
PLAY	30–60 min.	10–20 m	Standartinė įranga, esanti mokykloje	Reikalingas tyrėjas, turintis specialią kvalifikaciją

Nors visos priemonės skirtos vertinti FR, jų deklaruojami tikslai šiek tiek skiriasi: CAPL-2 sukurta vaikų fizinio raštingumo stebėsenai ir priežiūrai, PFL – formuojamajam vertinimui fizinio ugdymo srityje, o PLAY fun – programų vertinimui ir tyrimams sporto, sveikatos ir rekreacijos srityje (Shearer et al., 2021).

CAPL-2 – plačiausiai naudojama priemonė, vertinant 8–12 m. vaikų populiaciją (Mendoza-Munoz et al., 2022) ne tik Kanadoje (Longmuir et al., 2018), bet ir Kinijoje (Li et al., 2020), Danijoje (Elsborg et al., 2021), Ispanijoje (Pastor-Cisneros et al., 2022), Graikijoje (Dania et al., 2021, Li et al., 2022). Jos vadovas jau išverstas į kinų, persų ir ispanų kalbas, o klausimynai laisvai prieinami anglų, prancūzų, danų, graikų, portugalų, ispanų ir turkų kalbomis. Šia priemone, kaip ir ankstesniąja CAPL versija, vertinami keturi fizinio raštingumo komponentai: fizinė kompetencija, kasdienis elgesys, motyvacija ir pasitikėjimas savimi bei žinios ir supratimas (Longmuir, Gunnell, 2018), taip pat daug dėmesio skiriama su sveikata susijusiems veiksniams: judėjimo įgūdžiams, fiziniam pajėgumui, fizinio aktyvumo vertei (Jean de Dieu & Zhou, 2021). Shearer et al. (2021) CAPL-2 apibūdina kaip patikimiausią ir aiškia fizinio

raštingumo vertinimo priemonę, kuria gali naudotis kūno kultūros mokytojai ir tyrėjai, vertindami 8–12 metų amžiaus vaikus.

PFL sudaro keturios atskiros vertinimo sritys: judėjimo įgūdžiai, fizinis pasirengimas, gyvenimo įgūdžiai (apibūdinami kaip jausmų ir mąstymo įgūdžiai) ir aktyvus dalyvavimas (įvairovė, interesai ir ketinimai) (Shearer et al., 2021). PFL pristatomas kaip formuojamojo vertinimo priemonė, padedanti mokiniui tobulėti, siekti asmeninių tikslų ir nusistatyti asmeninius standartus. Gauta informacija naudojama kaip gairės mokyklų fizinio ugdymo procesui tobulinti, siekiant holistinės mokinio pažangos. Ši priemonė nenaudojama nustatant bendrą FR lygį arba rengiant ataskaitas (Passport for Life, 2020). Robinson & Randall (2017) atkreipia dėmesį, kad ši priemonė labiausiai atspindi holistinę FR sampratą.

Kanados organizacijos „Sport 4 Life“ sukurtas PLAY – skirtas 18 pagrindinių judėjimo įgūdžių vertinimui (angl. *PLAYfun*) ir asmeniniam vaiko įsivertinimui (angl. *PLAYself*). Šios dvi priemonės įvardijamos kaip pagrindinės nustatant vaikų fizinį raštingumą. Dar dvi PLAY priemonės yra skirtos tėvams (angl. *PLAYparent*) ir specialistams (angl. *PLAYcoach*), o PLAYinventory padeda išsiaiškinti kokiose fiziškai aktyviose veiklose vaikai dalyvavo per metus (Green et al., 2018). Robinson & Randall (2017, p. 48) teigimu, PLAY pernelyg koncentruotas į motorinius įgūdžius ir neatitinka holistinės fizinio raštingumo sampratos pvz., motyvacija atskirai nevertinama, nes laikomasi nuomonės, kad, jei vaiko judėjimo įgūdžiai išvystyti gerai ir jis pasitiki savimi, tai savaime rodo vaiko motyvaciją. Liu & Chen (2021) atkreipia dėmesį, kad PLAY priemonėmis nematuojamas fizinis aktyvumas ir fizinis pajėgumas.

Taikant analizuojamas priemonės, FR vertinimai atliekami taikant proceso ir rezultato kriterijus, interpretuojamus pagal konkretaus amžiaus ir lyties normas (CAPL-2) arba pagal išsamias, kiekvienam elementui nustatytas ribas (PFL), arba vertinimo sistemas, pagrįstas judėjimo kokybe (PLAYfun) (Young, O'Connor, Alfrey, L & Penney, 2020).

Kadangi visos šios priemonės skirtos vaikų FR vertinimui, svarbu apžvelgti, kiek jose atsispindi pagrindiniai FR elementai: emocinis, elgesio, kognityvinis ir fizinis.

Emocinį elementą CAPL-2 atspindi motyvacija ir pasitikėjimas savimi, kurie nustatomi pildant (Longmuir, Gunnell, 2018) PFL priemonės siūlomą „Gyvenimo įgūdžių“ klausimyną. Robinson & Randall (2017) pastebi, kad tik šioje priemonėje pateikti klausimai, kuriuose aptariama sąveika su kitais žmonėmis. PLAY priemonė, taip pat kaip ir CAPL-2, vertina pasitikėjimą savimi ir motyvaciją. Motyvacijai vertinti skirtas vienas klausimas PLAYself klausimyne (Robinson & Randall, 2017), o pasitikėjimas savimi įvertinamas vaikui atliekant motorines užduotis. Vertintojas pažymi, ar vaikas, atlikdamas užduotį, pasitikėjo savimi. Vertinimo skalė: mažai, vidutiniškai, labai (Physical Literacy Assessment for Youth, 2018).

Elgesio elementui atskleisti CAPL-2 vertinami žingsniamačio duomenys (žingsnių skaičius per dieną, fiksuojant ne mažiau nei septynių dienų duomenis, taip pat subjektyvus vaikų atsakymas į klausimą apie dalyvavimą vidutinio ir didelio intensyvumo fizinio aktyvumo veikloje (VDFA) (Longmuir, Gunnell, 2018). PFL naudojamas „Aktyvaus dalyvavimo“ klausimynas, kuriame tiriamiesiems pateikiami klausimai apie jų fizinės veiklos įvairovę ir dažnumą, dalyvavimą fizinėse veiklose visais keturiais metų laikais bei praktikuojamas veiklas lauke ir viduje (Physical Literacy Assessment for Youth, 2018). Remiantis PLAYself klausimyne pateiktais klausimais, galima nustatyti aplinką, kurioje vaikai dažniausiai užsiima fizine veikla (sporto salė, laukas, žaidimų aikštelė, ledas, vanduo). Gali būti naudo-

jama papildoma priemonė – PLAYinventor, kurioje pateikiamas 95 veiklų sąrašas su galimybe papildyti nepaminėtomis. Vaikai pažymi tas veiklas, kuriose reguliariai dalyvavo per pastaruosius 12 mėnesių. Šie rezultatai neregistruojami (Robinson & Randall, 2017).

Kognityvinį elementą CAPL-2 atspindi keturių kategorijų klausimai: rekomenduojamas dienos fizinis aktyvumas, aerobinės ištvermės sąvoka, jėgos ištvermės sąvoka ir būdai kaip padidinti fizinę kompetenciją (Longmuir, Gunnell, 2018). PFL „Gyvenimo įgūdžių klausimynas“ padeda įvertinti kiek mokiniai supranta aktyvaus gyvenimo būdo naudą sveikatai, kaip jie jaučiasi dėl savo gebėjimų ir dabartinės sveikatos būklės. Po vertinimo mokiniai prašomi įvardyti, kaip jie gali pagerinti savo rezultatus (Robinson & Randall, 2017). PLAY žinios vertinamos atliekant motorines užduotis. Stebėjęs ir įvertinęs motorinę užduotį, vertintojas pažymi kokios pagalbos vaikui reikėjo: paraginimo, imitacijos, paaiškinimo ar demonstracijos. Tai, anot priemonės rengėjų, atspindi mokinio žinias ir supratimą apie pratimų atlikimą (Physical Literacy Assessment for Youth, 2018).

FR fizinis elementas CAPL-2 atskleistas plačiausiai ir išsamiausiai. Fizinis pajėgumas ir judėjimo įgūdžiai vertinami atliekant tris testus („PACER“ testas, aerobinei ištvermei įvertinti; „CAMSA“ testas vikrumas ir judėjimo įgūdžiams įvertinti ir „Lenta“ – liemens raumenų jėgos ištvermei įvertinti) (Longmuir, Gunnell, 2018). PFL – vertina šiuos vaikų judėjimo įgūdžius: bėgimą, metimą, gaudymą, spyrimą. Vertinimas atliekamas žaidiminių veiklų kontekste, dinamiškoje aplinkoje, kad vaikai galėtų pritaikyti judesius, atsižvelgdami į aplinkos sąlygas. Vertinimai kinta (tampa sudėtingesni), atsižvelgiant į amžių ir patirtį (Robinson & Randall, 2017). PLAYfun vertina 18 skirtingų pagrindinių ir su sportu susijusių įgūdžių, vadovaujantis iš anksto nustatytais kriterijais (Physical Literacy Assessment for Youth, 2018). Nėra judesių intensyvumo ir trukmės įvairovės: visi judesiai trumpi ir visi jie – anaerobinio pobūdžio, taip pat, pildydami PLAYself klausimyną, vaikai nurodo tas aplinkas, kuriose jaučiasi kompetentingi, būdami fiziškai aktyvūs (Robinson & Randall, 2017).

Jean de Dieu & Zhou (2021) pastebėjo, kad visoms anksčiau nagrinėtoms pradinėms klasių vaikų FR vertinimo priemonėms daugiau arba mažiau būdingi mokymuisi skirti vertinimo požymiai, tokie kaip: vertinimo rezultatų nelyginimas, individualaus FR lygio nustatymas pažangos procese, papildomų duomenų rinkimas, siekiant stebėti vaikų FR tobulėjimą.

Apibendrinant galima teigti, kad pradinėms klasių mokinių FR vertinimas – svarbus nustatant FR lygį ir planuojant ugdymo intervencijas. Populiariausios šiuo metu siūlomos FR vertinimo priemonės, patikrintos šio amžiaus vaikų populiacijoje ir su nedidelėmis išlygomis, gali būti naudojamos, siekiant įvertinti visus keturis fizinio raštingumo elementus.

IŠVADOS IR PERSPEKTYVOS

1. Nėra vieningos nuomonės dėl vaikų fizinio raštingumo vertinimo. Idealistinio požiūrio atstovai siūlo taikyti subjektyvius, kokybinius, interpretacinius metodus, padedančius stebėti pažangą, susijusią su individualia mokinio fizinio raštingumo pažanga. Pragmatinio požiūrio atstovai fizinį raštingumą laiko praktinės veiklos rezultatu, kurį reikia matuoti ir vertinti, pasitelkiant pagrindinių judėjimo įgūdžių, fizinio pajėgumo, motyvacijos ir pan. vertinimo instrumentus.

2. Pradinėms klasių vaikų fizinis raštingumas gali būti vertinamas atsižvelgiant į keturis elementus: emocinį, elgesio, kognityvinį ir fizinį. Emocinį elementą pradinėms klasių vaikų vertinimo

priemonėse atspindi motyvacija ir pasitikėjimas savimi; elgesio – objektyvus fizinis aktyvumas, subjektyvus fizinis aktyvumas, fizinių veiklų įvairovė ir dažnumas, dalyvavimas fizinėse veiklose, įvairiose aplinkose, įvairiais metų laikais; kognityvinį – žinios apie fizinį aktyvumą, dalyvavimo aktyviose veiklose naudą, pratimų atlikimo supratimas; fizinį – fizinis pajėgumas, judėjimo įgūdžių vertinimas ir suvokiama fizinė kompetencija. Daugiausia publikuotų tyrimų pasaulyje ir Europoje pastaruoju metu atlikta taikant „Kanados fizinio raštingumo vertinimo priemonės antrąją versiją“ (CAPL-2). Analizuotoje literatūroje ji apibūdinama kaip patikimiausia ir aiški fizinio raštingumo vertinimo priemonė, kuria gali naudotis kūno kultūros mokytojai ir tyrėjai, vertindami 8–12 metų amžiaus vaikus. Nustatant Lietuvos vaikų fizinį raštingumą, reikėtų patikrinti šios priemonės patikimumą ir validumą Lietuvos pradinį klasių mokinių populiacijoje.

LITERATŪRA

1. Bailey, R. (2021). Defining physical literacy: Making sense of a promiscuous concept. *Sport in Society*, 25(1), 163-180. doi: <https://doi.org/10.1080/17430437.2020.1777104>
2. Belanger, K., Barnes, J. D., Longmuir, P. E., et al. (2018). The relationship between physical literacy scores and adherence to Canadian physical activity and sedentary behaviour guidelines. *BMC Public Health*, 18(Suppl 2), 1042. doi: <https://doi.org/10.1186/s12889-018-5897-4>
3. Butler, L. S., Gupta, A., DeVerna, A., et al. (2022). Physical literacy in elementary physical education: A survey of fundamental movement skill practice patterns. *Pediatric Physical Therapy*, 34(1), 56-61. doi: <https://doi.org/10.1097/PEP.0000000000000843>
4. Cairney, J., Clark, H., Dudley, D., & Kriellaars, D. (2019). *Physical literacy in children and Youth - A construct validation study*. *Journal of Teaching in Physical Education*, 38(2), 84-90. doi:<https://doi.org/10.1123/jtpe.2018-0270>
5. Cairney, J., Kiez, T., Roetert, E. P., & Kriellaars, D. (2019). A 20th-century narrative on the origins of the physical literacy construct. *Journal of Teaching in Physical Education*, 38(2), 79-83. doi: <https://doi.org/10.1123/jtpe.2018-0072>
6. Caldwell, H. A., Di Cristofaro, N. A., Cairney, J., et al. (2021). Measurement properties of the physical literacy assessment for youth (PLAY) tools. *Applied Physiology, Nutrition, and Metabolism*, 46(6), 571-578. doi: <https://doi.org/10.1139/apnm-2020-0648>
7. Canadian Assessment of Physical Literacy. (2017). Manual for test administration. Second Edition. Internet link: <https://www.activehealthykids.org/wp-content/uploads/2022/04/capl-2-manual-en.pdf> [retrieved 2023-02-10]
8. Carl, J., Bryant, A. S., Edwards, L. C., Bartle, G., et al. (2023). Physical literacy in Europe: The current state of implementation in research, practice, and policy. *Journal of Exercise Science and Fitness*, 21(1), 165-176. doi: <https://doi.org/10.1016/j.jesf.2022.12.003>
9. Chen, A. (2020). A clash of fundamental assumptions: Can/should we measure physical literacy? *Journal of Sport and Health Science*, 9(2), 149-151. doi: <https://doi.org/10.1016/j.jshs.2019.11.002>
10. Dania, A., Kaioglou, V., & Venetsanou, F. (2020). Validation of the Canadian assessment of physical literacy for Greek children: Understanding assessment in response to culture and pedagogy. *European Physical Education Review*, 26(4), 903-919. doi: <https://doi.org/10.1177/1356336X20904079>

11. Durden-Myers, E. J., Whitehead, M. E., & Pot, N. (2018). Physical literacy and human flourishing. *Journal of Teaching in Physical Education*, 37(3), 308-311. doi: <https://doi.org/10.1123/jtpe.2018-0132>
12. Edwards, L. C., Bryant, A. S., Keegan, R. J., et al. (2018). ‘Measuring’ physical literacy and related constructs: A systematic review of empirical findings. *Sports Medicine (Auckland, N.Z.)*, 48(3), 659-682. doi: <https://doi.org/10.1007/s40279-017-0817-9>
13. Elsborg, P., Melby, P. S., Kurtzhals, M., et al. (2021). *Translation and validation of the Canadian assessment of physical literacy-2 in a Danish sample* Springer
14. Global action plan on physical activity 2018–2030: more active people for a healthier world (2018). World Health Organization. Internet link: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/272722/9789241514187-eng.pdf> [retrieved 2023-02-01]
15. Green, N. R., Roberts, W. M., Sheehan, D., & Keegan, R. J. (2018). Charting physical literacy journeys within physical education settings. *Journal of Teaching in Physical Education*, 37(3), 272-279. doi: <https://doi.org/10.1123/jtpe.2018-0129>
16. International Physical Literacy Association. (2017). Physical literacy definition. Internet link: www.physical-literacy.org.uk [retrieved 2023-02-16]
17. Jean de Dieu, H., & Zhou, K. (2021). Physical literacy assessment tools: A systematic literature review for why, what, who, and how. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(15), 7954. doi: <https://doi.org/10.3390/ijerph18157954>
18. Jurbala, P. (2015). What is physical literacy, really? *Quest (National Association for Kinesiology in Higher Education)*, 67(4), 367-383. doi: <https://doi.org/10.1080/00336297.2015.1084341>
19. Li, M. H., Kaioglou, V., Ma, R. S., Choi, S. M., Venetsanou, F., & Sum, R. K. W. (2022). Exploring physical literacy in children aged 8 to 12 years old: A cross-cultural comparison between China and Greece. *BMC Public Health*, 22(1), 1-2102. doi: <https://doi.org/10.1186/s12889-022-14507-9>
20. Li, M. H., Sum, R. K. W., Tremblay, M., et al. (2020). *Cross-validation of the Canadian assessment of physical literacy second edition (CAPL-2): The case of a Chinese population* Informa UK Limited. doi: <https://doi.org/10.1080/02640414.2020.1803016>
21. Liu, Y., & Chen, S. (2021). Physical literacy in children and adolescents: Definitions, assessments, and interventions. *European Physical Education Review*, 27(1), 96-112. doi: <https://doi.org/10.1177/1356336X20925502>
22. Longmuir, P. E., Gunnell, K. E., Barnes, J. D., et al. (2018). *Canadian assessment of physical literacy second edition: A streamlined assessment of the capacity for physical activity among children 8 to 12 years of age* Springer Science and Business Media LLC. doi: <https://doi.org/10.1186/s12889-018-5902-y>
23. Longmuir, P. E., Woodruff, S. J., Boyer, C., et al. (2018). *Physical literacy knowledge questionnaire: Feasibility, validity, and reliability for Canadian children aged 8 to 12 years* Springer Science and Business Media LLC. doi: <https://doi.org/10.1186/s12889-018-5890-y>
24. Mandigo, J., Lodewyk, K., & Tredway, J. (2019). Examining the impact of a teaching games for understanding approach on the development of physical literacy using the passport for life

- assessment tool. *Journal of Teaching in Physical Education*, 38(2), 136-145. doi: <https://doi.org/10.1123/jtpe.2018-0028>
25. Melby, P. S., Nielsen, G., Brond, J. C., et al. (2022). Associations between children's physical literacy and well-being: Is physical activity a mediator? *BMC Public Health*
26. Mendoza-Muñoz, M., Vega-Muñoz, A., Carlos-Vivas, J., et al. (2022). *The bibliometric analysis of studies on physical literacy for a healthy life* MDPI AG. doi: <https://doi.org/10.3390/ijerph192215211>
27. Pastor-Cisneros, R., Carlos-Vivas, J., Adsuar, J. C., et al. (2022). Spanish translation and cultural adaptation of the Canadian assessment of physical literacy-2 (CAPL-2) questionnaires. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(14), 8850. doi: <https://doi.org/10.3390/ijerph19148850>
28. Physical Literacy Assessment for Youth. (2018) Internet link: <https://play.physicalliteracy.ca/what-play> [retrieved 2023-02-16]
29. Quality Physical Education. Guidelines for policy-makers (2015). UNESCO. Internet link: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000231101/PDF/231101eng.pdf.multi> [retrieved 2023-02-01]
30. Quennerstedt, M., McCuaig, L., & Mårdh, A. (2021). The fantasmatic logics of physical literacy. *Sport, Education and Society*, 26(8), 846-861. doi: <https://doi.org/10.1080/13573322.2020.1791065>
31. Robinson, D. B., & Randall, L. (2017). *Marking physical literacy or missing the mark on physical literacy? A conceptual critique of Canada's physical literacy assessment instruments* Informa UK Limited. doi: <https://doi.org/10.1080/1091367x.2016.1249793>
32. Shearer, C., Goss, H. R., Boddy, et al. (2021). Assessments related to the physical, affective and cognitive domains of physical literacy amongst children aged 7–11.9 years: A systematic review. *Sports Medicine - Open*, 7(1), 37. doi: <https://doi.org/10.1186/s40798-021-00324-8>
33. Tremblay, M. S., Longmuir, P. E., Barnes, J. D., et al. (2018). Physical literacy levels of Canadian children aged 8-12 years: Descriptive and normative results from the RBC learn to play-CAPL project. *BMC Public Health*, 18(Suppl 2), 1036. doi: <https://doi.org/10.1186/s12889-018-5891-x>
34. Whitehead 1, M. (2001). The concept of physical literacy. *European Journal of Physical Education*, 6(2), 127-138. doi: <https://doi.org/10.1080/1740898010060205>
35. Young, L., O'Connor, J., Alfrey, L., & Penney, D. (2020). *Assessing physical literacy in health and physical education* Informa UK Limited. doi: <https://doi.org/10.1080/25742981.2020.1810582>

The Peculiarities of Physical Literacy Assessment in Primary School Students

Audronė Vizbarienė, Arūnas Emeljanovas, Brigita Miežienė

Lithuanian Sports University, Kaunas, Lithuania

ABSTRACT

Over the last decade, academics, professionals, and politicians have become increasingly interested in the assessment of children's and adolescents' physical literacy in physical education. Physical literacy has been measured and quantified as a multidimensional term comprising behavioral, psychological, and physical components. The majority of this research was conducted on children and adolescents in educational settings, emphasizing the importance of this age group in establishing the foundations of physical literacy, which will influence lifetime physical activity, health, and well-being. Since there are no studies in the population of Lithuanian primary school students, evaluating children's physical literacy or the validity and reliability of individual physical literacy assessment instruments, the current overview may be useful in guiding the development of future research in this area in our country.

The objective of this study is to review the assessment of physical literacy in primary school children from a theoretical standpoint.

Methods: analysis of scientific literature and assessment instruments for physical literacy.

Conclusions:

1. There is no consensus on the assessment of children's physical literacy. Representatives of the idealistic approach suggest using subjective, qualitative, and interpretive methods to monitor a student's progress on their individual path to physical literacy. Supporters of the pragmatic approach view physical literacy as the result of practical activities that must be measured and assessed using instruments to evaluate fundamental movement skills, physical fitness, motivation, etc.

2. Physical literacy in primary school students could be assessed across four domains: affective, behavioral, cognitive, and physical. The affective part of the assessment tools for elementary school children is indicated by the child's motivation and self-confidence. The behavioral part is reflected by the child's objective physical activity, subjective physical activity, variety and frequency of physical activities, and participation in physical activities in different places and at different times of the year. The cognitive part is shown by the child's knowledge of physical activity and the benefits of taking part in physical activities, as well as by the child's understanding of how to plan and carry out physical activities. The physical part is demonstrated by physical fitness, movement skills, and self-perceived competence.

Keywords: physical literacy, primary school students, assessment.

Gautas: 2022 12 01
Priimtas: 2023 01 25